

Narcizam u Geštalt psihoterapiji

Narcizam u Geštalt psihoterapiji- lično iskustvo

- 1999, film The Matrix
- *“Nemoj biti to što jesi, budi ono što meni treba da ti budeš, i ja ću te voleti...” (Johnson, 1987)*

Narcizam u Geštalt psihoterapiji- proces

Vi ste događaj,

- Geštalt psihoterapija ne koristi termine 'narcis' ili 'narcisoidni poremećaj ličnosti'. Prvi termin podrazumeva da određeni stav i obrazac ponašanja definišu čitavu ličnost; drugi implicira da ovi stavovi i ponašanje predstavljaju stvar, možda analognu bolesti ili frakturi. Karl Hodžis, drugi predsednik njujorškog Geštalt instituta, govorio je o 'muškarstvu', umesto da su ljudi muškarci (lična komunikacija).
- Ovim je hteo da naglasi da se sve, uključujući i sva ljudska bića, stalno menja, u procesu. Osoba koja je sada egocentrična, sklona sramu i ima tendenciju da se prema drugima ponaša kao prema stvarima može se opisati kao da se često odnosi na druge na narcisoidan način, a ne da se definiše kao narcisoidna ili ima narcisoidni poremećaj ličnosti.
- Implikacije ovog izbora jezika su prvo da ljudi nisu definisani jednim aspektom njihovog ponašanja i iskustva; drugo ta promena je moguća. Kako se neko definiše zavisi od perspektive i filozofije onoga koji definiše i često počiva na onome koji ima društvenu i političku moć. 'Etiketiranje je uvek politički čin.' (Carl Hodges, lična komunikacija)

Narcizam u Geštalt psihoterapiji – fenomenološko iskustvo

- Mi, kao geštalt terapeuti, se zapravo bavimo procesom pitajući se gde, kada i kako se poremećaj pojavljuje i održava. Više se bavimo adekvatnim opisima onoga što se dešava na granici kontakta nego pretpostavkama u vezi ranog iskustva osobe ili njene nesvesne motivacije. Orudja naše struke najbolje upotrebljavamo kada usvojimo i održavamo fenomenološku perspektivu. Fenomenologija se više bavi opisivanjem fenomena nego pridavanjem karakteristika.
- Narcistični klijent će se osećati “kao kod kuće” i shvaćen (i negovan) novim modelima terapije u kojima terapeut postavlja na centralno mesto u terapiji prepoznavanja i uvažavanje sveta doživljaja klijenta (uz empatiju), kao i terapeutsko davanje centralnog značaja doživljajima koji se odvijaju u čuvenom “ovde i sada”. terapeut ostaje u ovde i sada pacijentovog/klijentovog relacionog iskustva, pomaže pacijentu/klijentu da povрати svoju zdravu agresiju i procenu doživljaja i istovremeno teži ga podržava da ostvari relacionu intencionalnost.
- „Terapeut mora da ostane dostupan i centriran, da ne želi ništa od klijenta, da nudi, ali da ne insistira na kontaktu, svestan da ga narcistični klijent ne vidi i da su klijentove akcije, koje imaju potencijal da naljute i isfrustriraju terapeuta, usmerene na neutralizaciju figure koja preti da uništi njegov svet.“ (Filipson)
- Ne pokušavajte da navedete pacijenta na veću svesnost ili bolji kontakt, budite vrlo spori kako bi odbranili poziciju, ali pratite pacijentov kontinuum svesnosti.“ (Yontef)

Narcizam u Geštalt psihoterapiji - intervencije

- Važno je dopustiti klijentu sa narcističkim poremećajem ličnosti da razvije terapijski odnos relativno oslobođen intervencija koje doživljavaju kao intruziju ili invalidaciju njihovog fenomenološkog iskustva od strane terapeuta, teorijskih opservacija ili sugestija, klarifikacije zapažanja, sugestija opcija sa kojima se može eksperimentisati. Neke intervencije su čak i napadnije kao što je agresivno strukturisanje seanse ili insistiranja na zadržavanju pažnje na tretmanu umesto na pacijentu.
- Kada terapeut uspostavi kontakt baziran na empatičkom usklađivanju, klijenti će se verovatno osećati dovoljno sigurno da pokažu svoju grandioznost i/ili ispražnjenost. Tada dok pacijenti pokazuju svoje reakcije razočarenja i frustracije, javlja se prilika da se dalje koristi terapijski odnos empatičke povezanosti i terapijski tehnički rad na svesnosti, tako da se prorade nedovršeni poslovi. Takođe pacijenti pokazuju konzistentniju koheziju, sigurnost i pozitivna osećanja prema sebi. Pacijentovi procesi svesnosti postaju tačniji i koriste se u službi sopstvenih i tuđih organizmičkih potreba, i oni počinju u većoj meri da se usklađuju sa drugim ljudima kao zasebnim jedinkama i postaju u manjoj meri zavisni od polja za sopstveni osećaj sigurnosti i dobrobiti. Tako sve više i više uspostavljaju elastičan kontakt.
- Efikasnost psihoterapije se zasniva na kvalitetu odnosa i adekvatnosti razumevanja i intervencija terapeuta. Identifikacija sa stanjem osobe i doživljajem koji je aktualan je karakteristika zdravlja i mora da bude centralni deo terapijskog tretmana pacijenta ukoliko želimo da terapija bude uspešna.

Narcizam u Geštalt psihoterapiji- zaključak

- O narcizmu ima toliko puno sadržaja da se možemo izgubiti u ovoj ogromnoj i sveprožimajućom temom. Tako da u kontekstu ja-ti, želim da sa jednim optimističnim narativom i verom u psihoterapijski proces, zatvorim ovaj rad divnim Salonijevim (2012.) citatom:

„Bivši narcistični pacijent napušta terapeuta sa osećanjem zahvalnosti. Uspešno je napustio san za dvoje u kojem je bio zarobljen. Sada je sposoban da gradi sa drugima san zajedništva ljudi, koji prihvataju i dele ograničenja i veličanstvenost postojanja, sa zahvalnošću i razlikama, sa toplinom i skromnošću. Oseća se tužniji nego pre, ali je ova tuga drugačija od depresije koju je osećao nakon pada zavese i konačnog odjeka aplauza. Mudriji je, malo više sam, ali sposoban da oseti bliskost sa drugim “samim” ljudima, sa kojima deli iskustvo susreta tela, a ne više samo senki.“